Vragen vergaderstukken gemeenteraad Ridderkerk

Algemene informatie

- Vragensteller: Arianne Ripmeester PvdA
- Onderwerp/vergaderstuk: Beleidsplan Integrale Handhaving Sociaal Domein
- Vergaderdatum: 11 november 2020
- Portefeuillehouder: L. Franzen
- Datum indiening vraag: 11 november 2020
- Datum ontvangst antwoord: 11 november 2020

Vragen en antwoorden

Iedereen is tegen misbruik van publieke voorzieningen, zoals de gemeentelijke voorzieningen binnen het sociaal domein. Toezicht en handhaving moeten misbruik voorkomen en tegengaan en bijdragen aan adequate inzet van publieke voorzieningen.

Vraag 1

Bij handhaving is er niet zelden sprake van ingehuurde of interne afdelingen die zich volledig richten op het bewijzen van fraude. Deskundigheid en vasthoudendheid zijn daarbij belangrijke eigenschappen, maar we zien ook tot welke excessen op zichzelf functionerende fraudeteams kunnen leiden. Bejegening, intimiderend optreden en zien wat je wilt zien blijven aandachtspunten.

Worden er doelen en contractafspraken geformuleerd met externe partijen en/of interne fraudeteams die altijd (meetbaar) ondergeschikt zijn aan het hogere doel: recht doen aan ieder mens? Waarom wel/niet?

Antwoord 1

Het doel van toezicht en handhaving is er voor te zorgen dat voorzieningen rechtmatig verstrekt worden. Wij spreken niet van fraude teams, omdat er niet altijd fraude of opzet in het spel is. Bij team handhaving is het uitgangspunt om te controleren op rechtmatigheid. Fouten maken is menselijk. In deze situaties wordt gekeken hoe de onrechtmatigheid kan worden opgelost en in het vervolg kan worden voorkomen. Hierbij wordt een zachte aanpak gehanteerd. Alleen in de gevallen waar fraude of opzet in het spel is zal hard worden opgetreden.

Deze uitgangspunten dragen wij uit naar onze medewerkers.

Vraag 2

Er worden risicoanalyses en risicoprofielen opgesteld. Kritiek op data gestuurd handhaven en programma's als SyRi is niet onterecht. Ook is de voorspellende kwaliteit van kunstmatige intelligentie (artificial intelligence, AI) nog niet aangetoond. Mede op basis van maatschappelijke discussies rond (etnisch) profileren, recente uitspraken van de rechtbank, het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens, de AVG en andere wet- en regelgeving, zou je hier terughoudend mee om moeten gaan.

Op welke wijze wordt data gedreven handhaving ingezet en hoe wordt de ethische kwaliteit geborgd?

Antwoord 2

Data gedreven handhaving wordt niet ingezet.

Vraag 3

Pg 4, 2.2 Er wordt gewerkt aan een regionaal risicoprofiel van fraude.

Graag toelichten hoe dat wordt ontwikkeld, wat het inhoudt en hoe het wordt ingezet?

Antwoord 3

Binnen het regionale platform voor fraudebestrijding wordt gewerkt aan een risicoprofiel. Het is een tool waar de gemeente Ridderkerk gebruik van kan maken, maar is daartoe niet verplicht.

Vraag 4

Pg 4, 2.3.1

Het is goed dat er ingezet wordt om meer voorlichting te geven over rechten en plichten. Tegelijkertijd geldt dit ook voor het gemeentelijke handelen, zoals de reactietermijnen en onderzoek.

- Wordt in de informatie ook aangegeven welke rechten en plichten er zijn bij een (onaangekondigd) huisbezoek?
- Wordt gewezen op de mogelijkheden van clientondersteuning in het proces en dit herhaald bij aankondiging van een maatregel?

Antwoord 4

- Er wordt altijd duidelijk aangegeven wat de rechten en plichten zijn tijdens een (onaangekondigd) huisbezoek. Dit wordt gedaan nog voordat de woning wordt betreden. Inwoners dienen hiervoor een ‘informed consent’ te tekenen.
- Inwoners worden gewezen op de mogelijkheden voor een cliëntondersteuner.

Vraag 5

Pg 4, 2.3.1

Terecht wordt de relatie gelegd met Schulddienstverlening. De gemeente wil voorkomen dat geld moet worden terugbetaald. Tegelijkertijd jaagt een gemeente schulden aan wanneer er laat, te weinig wordt toegekend en er maatregelen worden opgelegd.

Op pg 5 wordt gesteld dat kwaliteitstoezicht in de Participatiewet niet van toepassing is.

Bij 4.2.3 wordt gesteld dat Klanttevredenheid een indicator is voor kwaliteit.

Wanneer was het laatste onafhankelijke brede onderzoek en wat was de respons?

Antwoord 5

Het laatste klanttevredenheidsonderzoek voor de Participatiewet heeft plaatsgevonden in 2017. De raad is hierover middels een raadsinformatiebrief ‘klanttevredenheidsonderzoeken sociaal domein’ d.d. 1 december 2017 geïnformeerd.

Klanttevredenheidsonderzoeken voor de Wmo en de Jeugdwet worden periodiek uitgevoerd. De raad wordt hier middels de bestuursrapportage van op de hoogte gesteld.

Vraag 6

Voor zover de uitvoering bij inwoners zelf ligt, zoals in grote mate op grond van de Participatiewet het geval is, lijkt het een logische gedachte om de verantwoordelijke ambtenaar ook als toezichthouder op deze uitvoering te laten optreden. Echter ook de gemeentelijke inspanningen binnen de Participatiewet zijn voor verbetering vatbaar (bijv Rekenkamer Barendrecht de doelgroep arbeidsbeperkten).

Bent u bereid voor het toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Participatiewet een externe, onafhankelijke toezichthouder aan te stellen? Waarom wel/niet?

Antwoord 6

Binnen de participatiewet wordt geen gebruik gemaakt van externe partijen om voorzieningen in de participatiewet uit te voeren, zoals dat bij de Wmo en de Jeugdwet het geval is. De controle binnen de Participatiewet is voldoende geborgd binnen de huidige wet en regelgeving. Wij voldoen aan alle wettelijke voorschriften.

Vraag 7

Bij 4.2.3 wordt melding gemaakt van een ‘kliklijn’

- Wordt deze lijn actief gepromoot? Waarom wel/niet
- Hoeveel meldingen kwamen daar in 2020 binnen, hoeveel zijn onderzocht en hoeveel waren terecht?
- Is er ook een al dan niet anonieme lijn waar cliënten hun klachten over de uitvoering kunnen plaatsen zodat een snelle verbetering mogelijk is? Waarom wel/niet

Antwoord 7

- Er wordt niet gesproken van een ‘kliklijn’ maar van een centraal meldpunt waar meldingen over fraude kunnen worden geregistreerd. De meldingen komen via de reguliere kanalen binnen.
- De raad wordt hier over geïnformeerd via de bestuursrapportage.
- Meldingen over fraude kunnen op dit moment anoniem gedaan worden. Zowel schriftelijk als telefonisch. Klachten over de uitvoering kunnen worden gedaan via de klachtenprocedure van de gemeente. Ook kan er een melding worden gedaan bij de nationale ombudsman.

Vraag 8

Aandacht voor preventie. Het is goed dat er veel aandacht is voor maatwerk en context. Voor licht verstandelijk beperkten en laaggeletterden zijn aanvragen erg complex.

- Hoe wordt de kennis bij ambtenaren van KCC tot klantmanager hierover en over stresssensitief werken vergroot?
- Hoe wordt het personeelsverloop onder klantmanagers tegengegaan?
- Heeft iedere klant nu een klantmanager en weet hij/zij wie dat is?

Antwoord 8

- Voor de doelgroep arbeidsbeperkten hebben wij eigen klantmanagers in dienst. Zij hebben ervaring met het begeleiden van deze doelgroep. Ook de medewerkers van de wijkteams

zijn hiervoor opgeleid. De KCC medewerkers krijgen een training gespreksvaardigheden en proberen inwoners naar de juiste persoon door te verwijzen.

- De BAR-organisatie zet in op goed werkgeverschap en een prettig werkklimaat. Uiteindelijk is het aan de werknemer zelf om te blijven of niet.
- Iedere klant binnen de Participatiewet heeft een klantmanager. De klanten worden altijd ingelicht over wie de klantmanager is.

Vraag 9

Er is ruimte voor maatwerk. Tegelijkertijd is er in het ambtelijke en politiek apparaat altijd veel angst voor precedentwerking.

Hoe wordt deze angst beteugeld en meer maatwerk aan de inwoners mogelijk gemaakt?

Antwoord 9

Het uitgangspunt is dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld en ongelijke gevallen ongelijk. Als dit goed wordt gerapporteerd en uitgelegd kan precedentwerking worden voorkomen. Ambtenaren worden hierin getraind en begeleid.

Vraag 10

Waarom is het Minimaplatform Ridderkerk niet om een advies gevraagd?

Antwoord 10

Conform het convenant is het Minimaplatform Ridderkerk niet om advies gevraagd omdat het geen armoedebeleid betreft.

Vraag 11

Wanneer gaat u met het Maatschappelijk Burgerplatform in gesprek waarom u van mening bent dat zij geen Ombudsfunctie hoeven te bekleden?

Antwoord 11

Het Maatschappelijk Burger Platform behoeft geen ombudsfunctie te bekleden, omdat wij al zijn aangesloten bij de nationale ombudsman. Dat wil niet zeggen dat het college de adviezen van het MBR niet waardeert. Het college hecht waarde aan de adviezen van het MBR en neemt deze ook mee in de besluiten die zij neemt.